

Лаврухіна К.О.

канд.екоп.наук, доцент

Київський національний університет будівництва і архітектури

Кравчук О.А.

канд.техн.наук, доцент

Київський національний університет будівництва і архітектури

ЕКОІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІННОВАЦІЙНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ЗНИЖЕННЯ РЕСУРСНИХ ВИТРАТ У ПРОЦЕСІ ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Будівельна галузь України функціонує в умовах складної структурної суперечності. З одного боку, повномасштабна війна сформувала безпрецедентну потребу у відбудові зруйнованої інфраструктури, житлового фонду та виробничих об'єктів, що зумовлює потенційно значний попит на будівельні роботи і послуги. З іншого боку, галузь характеризується тенденціями до скорочення виробничої активності та стикається з низкою системних обмежень, які стримують реалізацію наявного потенціалу. Логічним продовженням подолання зазначених викликів є активізація впровадження інноваційних технологій та розвиток нових організаційно-економічних форм взаємодії підприємств, зокрема екоіндустріальних парків. Застосування сучасних цифрових і технологічних рішень у будівництві, автоматизація виробничих процесів, використання енергоефективних матеріалів і технологій сприяють підвищенню продуктивності праці, оптимізації використання ресурсів та зниженню виробничих витрат. Водночас формування екоіндустріальних парків створює передумови для розвитку міжгалузевої кооперації, раціонального використання ресурсів і впровадження принципів циркулярної економіки. У сукупності це сприяє підвищенню інноваційної спроможності промислових і будівельних підприємств та формує інституційне підґрунтя для ефективного реалізації масштабних завдань повоєнної відбудови економіки України [4].

Індустріальні парки еволюціонують у напрямі поглиблення спеціалізації, посилення інноваційної складової та впровадження екологічно орієнтованих підходів до виробництва. Розширення державної підтримки, активізація залучення іноземних інвестицій та розвиток відповідної інфраструктури сприятимуть формуванню потужних промислових кластерів. Такі кластери можуть стати важливими драйверами економічного відновлення та довгострокового зростання національної економіки.

Поточний стан ринку індустріальних парків на кінець 2025 року склав 118 проєктів, однак у січні 2026 року з реєстру виключили сім проєктів, тож наразі їх 111 [3].

За період повномасштабної війни — з 2022 по 2025 роки — в Україні було зареєстровано 80 індустріальних парків, що становить майже 70% від загальної кількості. Лише у 2025 році з'явилося 27 нових парків, ще вісім було виключено з реєстру.

На кінець 2025 року в індустріальних парках вже збудовано 37 промислових підприємств: 22 заводи введено в експлуатацію, а 15 перебувають на стадії будівництва. Йдеться про підприємства у сферах агропереробки, харчової промисловості, меблевого та деревообробного виробництва, машинобудування. Регіональний розподіл індустріальних парків представлено на рис.1.

Рис.1. Регіональний розподіл ринку індустріальних парків в Україні, 2025 р [1].

Лідером за кількістю нових реєстрацій у 2025 році стала Київська область — чотири індустріальні парки. По три парки зареєстровано у Житомирській, Одеській та Хмельницькій областях, по два — у Вінницькій, Закарпатській та Львівській. Ще вісім областей зареєстрували по одному індустріальному парку. Загалом за всю історію лідером за кількістю зареєстрованих індустріальних парків залишається

Львівська область (20 парків). У 2025 році більшість нових реєстрацій здійснили приватні ініціатори (19 парків), тоді як комунальних було менше.

Окремої уваги заслуговує формування комбінованих індустріальних парків, які створюються органами місцевого самоврядування під потреби конкретного інвестора. У подальшому такий інвестор може виступати керуючою компанією та здійснювати розвиток парку як девелопер. Практика свідчить, що з восьми комунальних індустріальних парків щонайменше три були сформовані саме за таким принципом.

Галузева структура спеціалізованих індустріальних парків демонструє домінування агропромислового комплексу та харчової промисловості. Другу позицію за кількістю проєктів посідає виробництво будівельних матеріалів, зокрема металоконструкцій.

Важливою тенденцією останніх років стало зростання кількості енергетичних резидентів, серед яких оператори сонячних та газопоршневих електростанцій, біогазових і waste-to-energy підприємств, а також систем накопичення енергії. У зв'язку з цим виникають питання щодо можливості розміщення енергетичних об'єктів на промислових територіях, однак практичний досвід поступово сприяє адаптації регуляторного середовища для реалізації подібних проєктів у межах індустріальних парків.

Суттєве значення для розвитку індустріальних парків має фінансування та державна підтримка. Зокрема, у 2025 році обсяг державного фінансування становив 900,7 млн грн, тоді як інвестиції приватного сектору перевищили 4 млрд грн, з яких 98% забезпечено українським бізнесом. Водночас можливості залучення міжнародних фінансових ресурсів для розвитку інфраструктури індустріальних парків залишаються обмеженими. Наразі одним із небагатьох прикладів є індустріальний парк «Рясне-2» (M-10 Lviv Industrial Park), який отримав кредит Європейського банку реконструкції та розвитку у розмірі понад 24,5 млн дол. США з воєнним страхуванням MIGA [2].

Загалом можна виокремити кілька ключових тенденцій розвитку індустріальних парків в Україні на найближчу перспективу: посилення державних стимулів, активізацію залучення іноземних інвесторів, зростання уваги до екологічності та енергоефективності виробництва, а також формування технологічних і промислових кластерів. Очікується також розвиток мережових керуючих компаній і розширення присутності іноземних девелоперів, передусім з країн Європи та Азії. Важливим інституційним кроком може стати створення Всеукраїнської асоціації індустріальних парків, що сприятиме координації розвитку галузі та підвищенню інвестиційної привабливості таких проєктів. Проведений аналіз інноваційно-технологічних засад для підвищення ефективності функціонування підприємств будівельної галузі України в умовах сучасних економічних викликів, зумовлених наслідками повномасштабної війни, структурними дисбалансами ринку праці, порушенням логістичних ланцюгів постачання та зростанням вартості ресурсів. Обґрунтовано необхідність активізації інноваційної діяльності будівельних підприємств як ключового чинника підвищення їх конкурентоспроможності, продуктивності та стійкості.

1. InVenture. У 2026 році Україна збереже темпи створення індустріальних парків: до 30 нових на рік, працюючих – 15–25. Інвестиції в Україні - сайт про інвестиції InVenture. URL: <https://inventure.com.ua/uk/analytics/formula/u-2026-roci-ukrayina-zberezhe-tempi-stvorenniya-industrialnih-parkiv:-do-30-novih-na-rik-pracyuyuchih-1525> (дата звернення: 11.03.2026). 2. Індустріальний парк "Львівський індустріальний парк «Рясне-2»" (Комерційна назва «M10»). Екоіндустріальні парки (EIP) | Проект GEIPP Ukraine. URL: https://geipp-ukraine.org/industrial_parks/lvivskiy-industrialnyj-park-riasne-2/ (дата звернення: 13.03.2026). 3. Кирилко В. Ринок індустріальних парків: що змінилося за 2025 рік. *propertytimes.com.ua*. URL: https://propertytimes.com.ua/industrialnaya_nedvizhemost/rynok_industrialnykh_parkiv_shcho_zminylosya_za_2025_rik (дата звернення: 20.02.2026). 4. Лаврухіна К.О., Кравчук О.А. Інноваційно-концептуальні підходи в будівництві: європейський досвід та українські перспективи. Збірник наукових праць XVIII Міжнародної науково-практичної конференції «Академічна й університетська наука: результати та перспективи», 09 – 12 грудня 2025 року – Полтава: Полтавська політехніка 2025. – с.272-273